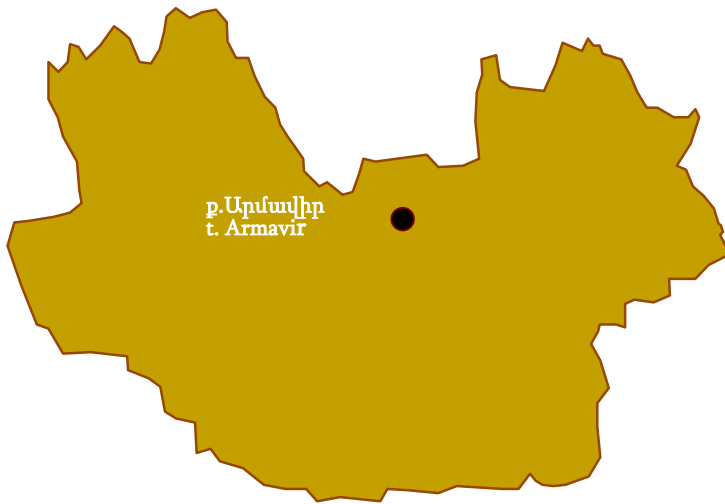

ՀՀ ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶ RA ARMAVIR MARZ

Մարզկենտրոնը` ք.Արմավիր	Marz centre Armavir town
Տարածաշրջանները` Արմավիր, Էջմիածին, Բաղրամյան	Territoires Armavir, Echmiadzin, Baghramyán
Քաղաքները` Վաղարշապատ, Արմավիր, Մեծամոր	Towns Vagharshapat, Armavir, Metsamor

Տարածքը Territory	1 242 քառ. կմ/ sq. km
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը Territory share of the marz in the territory of RA	4.2 %
Համայնքներ, 2016թ. տարեկգրի դրությամբ Communities, as of the beginning of 2016	97
Քաղաքներ Towns	3
Գյուղեր Villages	95
Բնակչության թվաքանակը 2016թ. տարեկգրի դրությամբ Population number as of the beginning of the year, 2016	266.6 հազ. մարդ/ ths. person
<i>այդ թվում`</i> <i>including:</i>	
քաղաքային urban	84.6 հազ. մարդ/ ths. person
գյուղական rural	182.0 հազ. մարդ/ ths. person
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը Share of marz population size in RA population size	8.9 %
Քաղաքային բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը Share of urban population size	31.7 %
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	97 022.2 հա/ ha
այդ թվում` վարելահողեր including: arable land	41 258.6 հա/ ha

ՀՀ Արմավիրի մարզը գտնվում է հանրապետության արևմտյան հատվածում:

Մարզը հյուսիսից սահմանակից է ՀՀ Արագածոտնի մարզին, արևելքից՝ մայրաքաղաքին, հարավ-արևելքից՝ ՀՀ Արարատի մարզին և արևմուտքից՝ պետական սահմանով, սահմանակից է Թուրքիային:

Մարզի տարածքով են անցնում հանրապետական նշանակություն ունեցող ավտոխճուղիներ՝ Երևան-Արմավիր, Երևան-Քարակերտ և Երևան-Գյումրի, ինչպես նաև Երևան-Թբիլիսի երկաթուղին:

ՀՀ Արմավիրի մարզը հանրապետությունում առանձնանում է իր զարգացած գյուղատնտեսությամբ և արդյունաբերությամբ: Մարզի աշխարհագրական դիրքը և բնակլիմայական պայմանները նպաստավոր են, ինչպես բուսաբուծության (բազմամյա տնկարկներ, բանջարեղեն), այնպես էլ անասնաբուծության զարգացման համար:

Անասնաբուծության բնագավառում հիմնականում զարգացած է խոշոր և մանր եղջերավոր անասնաբուծությունը, խոզաբուծությունը և թռչնաբուծությունը, իսկ բուսաբուծության մեջ՝ պտղաբուծությունը, խաղողագործությունը, բանջարաբուծությունը և բուստանաբուծությունը: Հիմնականում մշակվում են հացահատիկաբույսերը և բանջարաբուստանային մշակաբույսեր:

Արդյունաբերությունը մասնագիտացած է էլեկտրաէներգիայի, սննդամթերքի, ըմպելիքի, ալկոհոլային խմիչքի արտադրության ու շինանյութերի հանրավայրերի շահագործման ուղղություններում:

Բեռնաուղևորափոխադրումները մարզում իրականացվում են ավտոմոբիլային տրանսպորտով:

2015թ.-ին մարզի տնտեսության հիմնական հատվածների տեսակարար կշիռները ՀՀ համապատասխան ճյուղերի ընդհանուր ծավալում կազմել են.

- արդյունաբերություն՝ 4.3 %,
- գյուղատնտեսություն՝ 17.5 %
- շինարարություն՝ 3.5 %
- մանրածախ առևտուր՝ 3.8 %
- ծառայություններ՝ 1.7 %

Արմավիր քաղաքը (2016թ. տարեկգրին՝ 28.9 հազ. մարդ) գտնվում է Երևան քաղաքից 44 կմ դեպի հյուսիս-արևմուտք:

Մեծանոթ քաղաքը (2016թ. տարեկգրին՝ 9.0 հազ. մարդ) քաղաքը (Երևանից 38 կմ հեռավորությամբ) նշանավոր է ՀՀ ատոմակայանով, որը զբաղեցնում է 300 հա տարածք, իր մեծությամբ և հզորությամբ միակն է Հարավային Կովկասում:

Վաղարշապատ քաղաքը (2016թ. տարեկգրին՝ 46.7 հազ. մարդ) գտնվում է Երևանից 20 կմ հեռավորության վրա: Մեծությամբ և նշանակությամբ մարզում այն առաջին քաղաքն է:

Armavir marz RA is situated in the Western part of the Republic of Armenia.

In the North it borders RA Aragatsotn marz, in the East – the capital Yerevan, in the South-East – RA Ararat marz and in the West it borders the state border of Turkey.

Yerevan-Armavir, Yerevan-Karakert, Yerevan-Gyumri highways and Yerevan-Tbilisi railway of republican importance run through the territory of the marz.

RA Armavir marz is notable for its developed agriculture and industry in the republic. The geographical position and climatic conditions of the marz are favourable for development of both plant growing (perennial grass and vegetables) and cattle breeding.

In the sphere of animal husbandry farming of cattle and sheep and goats, pigs and poultry is mainly developed and in crop production - fruit-growing, grape-growing, horticulture and plant-growing. Cereal grains and vegetables are mainly processed.

Industry is specialized in exploitation of mines of electricity, food products, soft drinks, beverages and building materials.

Freight and passenger transportations in the marz are implemented by road transport.

In 2015 the share of economy main branches of RA Armavir marz in total volume of correspondent branches of the republic comprised.

- industry 4.3 %,
- agriculture 17.5 %,
- construction 3.5 %,
- retail trade 3.8 %,
- services 1.7 %.

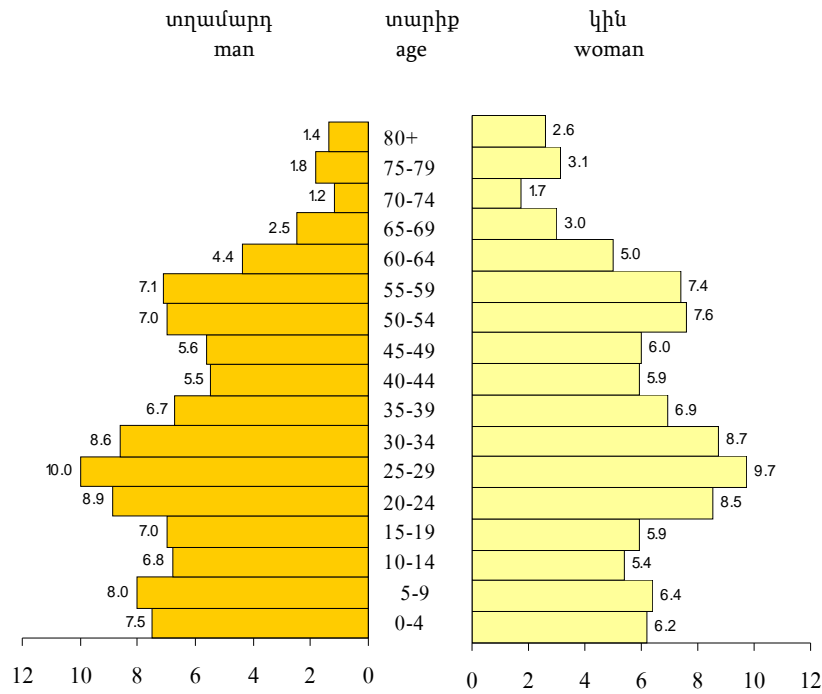
Armavir town (as of the beginning of the 2016 comprised 28.9 ths. people) is in the distance of 44 km to the North-West from Yerevan.

The territory of **Metsamor town** (as of the beginning of 2016 9.0 ths. people) is popular for RA atomic station (in the distance of 38 km from Yerevan), which occupies 300 ha of the territory and by its size and power is the only one in the South Caucasus.

Vagharshapat town (as of the beginning of the 2016 comprised 46.7 ths. people) is situated in the distance of 20 km from Yerevan. It is the first town in the marz by its size and importance.

ՄՇՏԱԿԱՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆՆ ԸՍՏ ՏԱՐԻՔԱՅԻՆ ԽՍԲԵՐԻ, 2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ
 DE JURE POPULATION BY AGE –SPECIFIC GROUPS, 2016 as of January 1

%

ՄԱՆՐԱԾԱՆ ԱՌԵՎՏՐԻ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐ
 RETAIL TRADE UNITS

	Քանակը Number					
	2011	2012	2013	2014	2015	
Մանրածախ առևտրի օբյեկտներ, ընդամենը	678	564	435	369	433	Retail trade units, total
<i>այդ թվում՝</i>						<i>including</i>
խանութներ	208	211	181	175	208	shops
կրպակներ	416	300	200	140	128	kiosks
գյուղատնտեսական արտադրանքի շուկաներ	2	2	2	2	2	markets of agricultural produce
սպառողական ապրանքների շուկաներ	4	3	4	4	3	markets of consumer goods
առևտրի այլ օբյեկտներ	48	48	48	48	92	other trade units

**ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
EDUCATIONAL INSTITUTIONS**

	Քանակը Number					
	2011	2012	2013	2014	2015	
Պետական նախադպրոցական	55	56	58	57	59	State pre-school
Պետական հանրակրթական	121	121	121	121	121	State general educational
Ոչ պետական հանրակրթական	2	2	2	2	2	Non-state general educational
Երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի դպրոցներ, մանկապատանեկան ստեղծագործական կենտրոններ	14	14	14	14	13	Music and art school youth creative(cultural) centre
Պետական նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) ուսումնական	2	2	2	1	1	State preliminary vocational educational
Պետական միջին մասնագիտական ուսումնական	5	5	5	5	5	State middle vocational educational
Ոչ պետական միջին մասնագիտական ուսումնական	-	-	-	-	1	Non-state middle vocational educational
Ոչ պետական բարձրագույն ուսումնական	2	2	2	2	2	Non-state higher educational

**ՔԱՂԱՔՆԵՐ
TOWNS/CITIES**

Անվանումը	Town name	Մշտական բնակչության թվաքանակը 2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ * Number of de jure population as of January 1, 2016, person *
Վաղարշապատ	Vagharshapat	46 749
Արմավիր	Armavir	28 885
Մեծամոր	Metsamor	8 988

**ԳՑՈՒՂԵՐ
VILLAGES**

	Անվանումը	Name	Մշտական բնակչության թվաքանակը 2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ ** Population de jure number as of January 1, 2016, person **
Արմավիրի տարածաշրջան Armavir district			
1	Ալաշկերտ	Alashkert	2 161
2	Ամասիա	Amasia	1 203
3	Այգեշատ	Aygeshat	2 129
4	Այգեվան	Aygevan	1 647
5	Արազափ	Arazap	1 830

	Անվանումը	Name	Մշտական բնակչության թվաքանակը 2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ ** Population de jure number as of January 1, 2016, person **
6	Արաքս	Araks	2 139
7	Արգավանդ	Argavand	2 468
8	Արմավիր	Armavir	3 582
9	Արտաշար	Artashar	1 423
10	Արևիկ	Arevik	3 053
11	Բամբակաշատ	Bambakashat	3 476
12	Բերքաշատ	Berkashat	631
13	Գետաշեն	Getashen	2 704
14	Եղեգնուտ	Yeghegnut	2 162
15	Երասխահուն	Yeraskhahun	2 071
16	Զարթոնք	Zartonk	2 620
17	Լենուղի	Lenughi	1 723
18	Լուկաշին	Lukashin	2 615
19	Խանջյան	Khanjyan	2 024
20	Հայկավան	Haykavan	1 499
21	Հացիկ	Hatsik	2 679
22	Մայիսյան	Mayisyan	2 016
23	Մարգարա	Margara	1 420
24	Մրգաշատ	Mrgashat	6 438
25	Նալբանդյան	Nalbandyan	4 369
26	Նոր Արմավիր	Nor Armavir	1 998
27	Նոր Արտագերս	Nor Artagers	1 848
28	Նորապատ	Norapat	2 315
29	Նորավան	Noravan	1 370
30	Նոր Կեսարիա	Nor Kesaria	1 650
31	Շենավան	Shenavan	1 744
32	Ջանֆիդա	Janfida	3 488
33	Ջրաշեն	Jrashen	928
34	Սարդարապատ	Sardarapat	6 295
35	Վարդանաշեն	Vardanashen	1 351
36	Տանձուտ	Tandsut	2 012
37	Փշատավան	Pshatavan	2 666
Բաղրամյանի տարածաշրջան Bagramanyan district			
1	Արգինա	Argina	650
2	Արտամետ	Artamet	253
3	Արևադաշտ	Arevadasht	362
4	Բագարան	Bagaran	713
5	Բաղրամյան	Baghramyan	1 054
6	Դալարիկ	Dalarik	4 369
7	Երվանդաշատ	Yervandashat	782
8	Լեռնագոգ	Lernagog	2 422
9	Կողբավան	Koghbavan	140
10	Հուշակերտ	Hushakert	1 037
11	Մյասնիկյան	Myasnikyan	4 478
12	Շենիկ	Shenik	1 058
13	Վանանդ	Vanand	1 005
14	Տալվորիկ	Talvorik	194

	Անվանումը	Name	Մշտական բնակչության թվաքանակը 2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ ** Population de jure number as of January 1, 2016, person **
15	Քարակերտ	Karakert	4 880
Էջմիածնի տարածաշրջան Echmiadzin district			
1	Ակնալիճ	Aknalij	3 303
2	Ակնաշեն	Aknashen	1 737
3	Աղավնատուն	Aghavnatun	3 640
4	Ամբերդ	Amberd	1 777
5	Այգեկ	Aygek	1 513
6	Այգեշատ	Aygeshat	2 114
7	Ապագա	Apaga	1 996
8	Առատաշեն	Aratashen	3 042
9	Արագած	Aragats	2 880
10	Արաքս	Araks	2 047
11	Արշալույս	Arshaluys	4 098
12	Արտիմետ	Artimet	2 176
13	Արևաշատ	Arevashat	2 298
14	Բաղրամյան	Baghramyan	2 828
15	Գայ	Gai	3 527
16	Գեղակերտ	Geghakert	3 172
17	Գրիբոյեդով	Griboyedov	2 002
18	Դաշտ	Dasht	1 019
19	Դոդս	Doghs	1 505
20	Թաիրով	Tairov	2 884
21	Լեռնամերձ	Lernamerds	519
22	Լուսագյուղ	Lusagyugh	1 124
23	Խորոնք	Khoronk	2 937
24	Ծաղկալանջ	Tsaghkalanj	1 706
25	Ծաղկունք	Tsaghkunk	1 386
26	Ծիածան	Tsiatsan	1 341
27	Հայթաղ	Haytagh	3 194
28	Հայկաշեն	Haykashen	1 486
29	Հովտամեջ	Hovtamej	1 615
30	Մեծամոր	Metsamor	1 442
31	Մերձավան	Merdsavan	3 694
32	Մրգաստան	Mrgastan	1 484
33	Մուսալեռ	Musaler	2 897
34	Նորակերտ	Norakert	3 199
35	Շահումյան	Shahumyan	1 924
36	Շահումյանի թռչնաֆաբրիկա	Shahumyani trchnafabrika	1 219
37	Ոսկեհատ	Voskehat	3 435
38	Պտղունք	Ptghunk	2 072
39	Ջրառատ	Jrarat	3 198
40	Ջրաբբի	Jrarbi	1 751
41	Տարոնիկ	Taronik	2 291
42	Փարաքար	Parakar	6 079
43	Ֆերիկ	Ferik	363

**ՀՀ ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶԻ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ 10 000 ԲՆԱԿԻՉ ՈՒՆԵՑՈՂ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՄԻ ՇԱՐՔ ԲՆՈՒԹԱԳՐԻՉՆԵՐ, 2015թ.
SOME SOCIAL INDICATORS OF DISTRICT COMMUNITY WITH 10 000
POPULATION IN RA ARMAVIR MARZ, 2015**

	Ընդամենը Total	նրանցից՝ including:		
		կանայք ¹ women ¹	տղամարդիկ ¹ men ¹	
Բնակչությունը, մարդ	10 000	5 115	4 885	Population, person
Ծնվածներ, մարդ	130	61	69	Births, person
Մահացածներ, մարդ	87	43	44	Deaths, person
Ամուսնություններ	58	X	X	Marriages
Ամուսնալուծություններ	9	X	X	Divorces
Կրթության ոլորտ, հաճախումը կրթօջախներ, մարդ՝				Education sphere, attendance to educational institutions, person
նախադպրոցական	182	87	95	pre-school
հանրակրթական	1 264	583	681	general schools
երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի դպրոցներ, մանկապատանեկան ստեղծագործական կենտրոններ	72	48	24	musical, art schools, creative centers for children
նախնական մասնագիտական (արհեստագործական)	7	3	4	preliminary vocational
միջին մասնագիտական	43	23	20	middle vocational
բարձրագույն մասնագիտական	7	1	6	higher vocational
Առողջապահության ոլորտ՝				Public health sphere
հաճախել են պոլիկլինիկա տարվա ընթացքում (հաճախումների քանակը)	35 539	annual attendance to polyclinic during the year (number of attendances)
Մարզիկներ, մարդ	36	5	31	Athletes, person
Զբաղվածներ, մարդ	4 811	2 307	2 504	Employed, person
նրանցից՝ գիտական հիմնարկներում	-	-	-	of which - in Science establishments
նրանցից՝ գիտության դոկտոր	-	-	-	of which - doctors of Science
գիտության թեկնածուներ	-	-	-	candidates of Science
ուսուցիչներ	135	115	20	teachers
բժիշկներ	14	physicians
միջին բուժանձնակազմ	39	paramedical personnel
Գործազուրկներ, մարդ	498	185	313	Unemployed, person
Սոցիալական ապահովության ոլորտ				Social insurance sphere
ընդամենը կենսաթոշակառուներ, տարեկերթի դրությամբ, մարդ	1 264	753	511	total pensioners/ as of the end of the year/ person
աղքատության ընտանեկան նպաստ և միանվագ դրամական օգնություն ստացող ընտանիքներ	220	X	X	families that get poverty family benefit and one-time benefit
Հաճախումների քանակը տարվա ընթացքում				Annual attendance during the year
գրադարան	23 526	library
թատրոն	-	-	-	theatre
համերգ	-	-	-	concert
թանգարան	1 588	museum
Իրավական ոլորտ				Law sphere
հանցագործության դեպքերի քանակը, տարվա ընթացքում	41	X	X	total crimes, during the year
այդ թվում՝ ոչ մեծ ծանրության	23	X	X	of which - not grave crime
միջին ծանրության	11	X	X	medium crime
ծանր	7	X	X	grave crime
առանձնապես ծանր	1	X	X	special grave crime

¹ Ցուցանիշները հաշվարկային են:
The indicators are accountable.